



# Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

---

Beslutsfattare	Beslutsdatum	Ersätter tidigare beslut	Giltighetstid	Handläggande enhet/funktion
Roger Klinth	2021-12-21	2011-11-02	Gäller fr.o.m 2021-12-21 tills vidare	Högskolebiblioteket

---

## Innehåll

Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola .....	1
1. Inledning .....	3
1.1 Funktionsnedsättningar .....	3
1.2 Vilka omfattas av pedagogiska stödåtgärder? .....	4
2. Organisation .....	4
2.1 Ansvarsfördelning .....	5
2.2 Studenten .....	5
2.3 Samordnaren .....	5
2.4 Bibliotekschefen eller den som bibliotekschefen har delegerat till.....	6
2.5 Lärare.....	6
3. Process – från ansökan till beslut.....	7
3.1 Ansökan om riktat pedagogiskt stöd.....	7
3.2 Beredning av inkommen ansökan .....	7
3.3 Beslut och rekommendation om stöd.....	7
3.4 Meddelande om beslut om stöd.....	7
4. Stöd relaterat till studiesituationen.....	7
4.1 Definitioner av stödåtgärder.....	8
4.2 Vilka stödåtgärder kan samordnaren besluta om? .....	8
4.3 Vilka stödåtgärder kan samordnaren rekommendera? .....	9
5. Finansiering .....	10
5.1 Pedagogiskt stöd.....	10
5.2 Nationella medel.....	10
5.3 Ersättning för merarbete i samband med riktat pedagogiskt stöd .....	10

## 1. Inledning

Marie Cederschiöld högskola (Högskolan) bedriver ett aktivt och målinriktat arbete för studenter med funktionsnedsättning. Högskolan ska verka för lika rättigheter och möjligheter enligt diskrimineringslagen (2008:567), där funktionsnedsättning utgör en av de sju diskrimineringsgrunderna. I lagen omfattas även bristande tillgänglighet som en form av diskriminering. Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Högskolan ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning i avseende av fysisk miljö, verksamhet, information samt psykosocial tillgänglighet. Vägledande för Högskolans arbete med tillgänglighet ska vara FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2008:23) och FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet.

I enlighet med diskrimineringslagen ska högskolan bedriva ett arbete med aktiva åtgärder för att uppnå lika rättigheter och möjligheter. Studenter med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter att bedriva högskolestudier som andra studenter. Ibland kan dock särskilda lösningar vara nödvändiga för enskilda studenter för att undanröja, kompensera eller överbrygga hinder som kan uppkomma i studiesituationen.

I dessa riktlinjer klargörs organisationen kring riktat pedagogiskt stöd, Högskolans interna ansvarsfördelning för stöd- och anpassningsåtgärderna, processen för att ansöka om och få beslut om riktat pedagogiskt stöd, vilka stödåtgärder som erbjuds, samt finansieringen av stöd- och anpassningsåtgärderna. Riktlinjerna vänder sig till studenter och personal vid Marie Cederschiöld högskola.

Högskolorna har en nationell referensgrupp för riktat pedagogiskt stöd. Referensgruppen har utarbetat en praxis för ett målinriktat arbete för att aktivt främja studenters lika rättigheter, med fokus på studenter med funktionsnedsättning. Riktlinjerna för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola utgår från aktuell praxis.

### 1.1 Funktionsnedsättningar

I diskrimineringslagen (2008:567) definieras funktionsnedsättning som ”varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå”. Begreppet ”varaktig” ska tolkas i relation till begreppen *tillfällig* och *bestående*. Det innebär att funktionsnedsättningen inte behöver vara bestående, men att den varar under en längre tid. Tillfälliga skador eller snart övergående tillstånd omfattas inte. Exempel på varaktiga

## Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

funktionsnedsättningar där kompensering stöd kan bli aktuellt är dyslexi, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa, synnedsättning, hörselnedsättning, nedsatt rörelseförmåga och kronisk värk.

En funktionsnedsättning är individuell och påverkar studiesituationen på olika sätt. En förutsättning för att få kompensering riktat pedagogiskt stöd är att studenten kan styrka sitt behov av stöd genom läkarintyg eller dokumenterad diagnos från exempelvis logoped, psykolog eller audionom.

### 1.2 Vilka omfattas av pedagogiska stödåtgärder?

Antagen student vid Högskolan på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå omfattas av riktat pedagogiskt stöd. Doktorander omfattas vad gäller stöd som relaterar till deras studier och studiesituation, men inte stöd och anpassningar som relaterar till deras arbetsuppgifter eller arbetsmiljö som anställd. Uppdragsdeltagare vid Högskolans uppdragsutbildning omfattas inte.

När inresande utbytesstudenter är i behov av riktat pedagogiskt stöd ska en överenskommelse med den inresande studentens hemlärosäte göras innan studenten anländer. Vid utresande utbytesstudenter som behöver riktat pedagogiskt stöd ska det mottagande lärosätet kontaktas innan studenten reser. Beroende på land kan utbytesavtalen se olika ut. Avvikelse från dessa riktlinjer kan förekomma.

## 2. Organisation

Vid Högskolan finns en samordnare för riktat pedagogiskt stöd (samordnaren), som erbjuder studenter med funktionsnedsättning individuella samtal för att analysera behovet av stödåtgärder för studenter med funktionsnedsättning. Samordnaren fattar beslut om vilka kompensatoriska stödåtgärder som ska genomföras, samt ger rekommendationer om stödåtgärder till lärare som är ansvariga för undervisning och examination. Vid behov sker samverkan med studenthälsan kring stödåtgärder.

Studierektorer eller prefekt vid respektive institution bildar tillsammans med samordnaren och studentrepresentanter Högskolans utvecklingsgrupp för arbetet med att stödja studenter med funktionsnedsättning. Gruppen ska sammanträda en gång per termin för att utbyta erfarenheter och diskutera möjliga utvecklingsaktiviteter. Sammankallande är samordnaren vid Högskolan. Samordnaren deltar även aktivt i Högskolans likabehandlingsråd, som leder Högskolans förebyggande och främjande arbete för lika villkor för såväl studenter som medarbetare.

## Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

### 2.1 Ansvarsfördelning

Vid sidan av samordnaren ligger ett ansvar på hela Högskolan att studenter med funktionsnedsättning ges möjlighet att studera på lika villkor. Det är i mötet mellan människa och miljö som ett funktionshinder kan uppstå. Det kan handla om alltifrån fysik tillgänglighet till attityder. En student med funktionsnedsättning ska inte bli funktionshindrad i mötet med Högskolan. I de ordinarie skyddsronderna på Högskolan ingår kontroll av tillgängligheten i den fysiska miljön.

Nedan klargörs vilket ansvar studenten, samordnaren, bibliotekschefen samt lärarna har när det gäller riktat pedagogiskt stöd. Ansvarsfördelningen kring beslutsfattandet på Högskolan i stort tydliggörs i Rektors besluts- och delegationsordning.<sup>1</sup>

### 2.2 Studenten

Studenten har huvudansvaret för sina studier och initierar kontakten med samordnaren. Det är på studentens initiativ som åtgärder vidtas. Studenten ansvarar för att:

- Ansöka om stöd via Nais, <https://www.nais.uhr.se> och bifoga intyg som styrker varaktigt funktionsnedsättning, exempelvis av läkare, logoped, psykolog eller audionom.
- Vid rekommendation om stöd själv i god tid ta kontakt med den personal vid institutionen, som fattar beslut om det stöd som samordnaren har rekommenderat.
- Förnya ansökan om stöd via Nais, <https://www.nais.uhr.se> vid behov av fortsatt stöd efter att beskedet har slutat att gälla.
- Meddela samordnaren för riktat pedagogiskt stöd om eventuella förändringar i studiesituationen som uppehåll eller avbrott.
- Medverka i uppföljning och utvärdering av stöd i förekommande fall.

### 2.3 Samordnaren

Inom högskolebiblioteket ska det finnas en samordnare som ansvarar för ärenden som rör riktat pedagogiskt stöd. Samordnaren ansvarar för att:

- Ta emot ansökan om stöd och hålla kartläggningssamtal med studenten.
- Besluta om vilka stöd och rekommendationer om stöd som ska ges till studenten, samt ge studenten ett besked i Nais.

---

<sup>1</sup> Rektors besluts- och delegationsordning för Ersta Sköndal Bräcke högskola, 2017-02-15.

## Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

- Hålla nya kartläggningssamtal med studenten om stödbehoven förändras, samt fatta nya rekommendationer och beslut om stöd om det blir aktuellt.
- Tillhandahålla särskild utrustning utifrån studentens behov i förekommande fall.
- Vid behov ge konsultativt stöd till studenten och till medarbetare på Högskolan som berörs av de stödåtgärder studenten behöver, för att bidra till att undanröja hinder som kan uppstå i studiesituationen.
- Sköta samordning och administration för de stödpersoner som tillhandahåller riktat pedagogiskt stöd.
- Vid utresande utbytesstudenter som behöver riktat pedagogiskt stöd kontakta det mottagande lärosätet innan studenten reser.

### 2.4 Bibliotekschefen eller den som bibliotekschefen har delegerat till

Ansvarar för att:

- Registrera studenten hos Myndighetens för tillgängliga mediers, MTM:s bibliotek Legimus och ge support för användning av anpassad kurslitteratur i förekommande fall.
- Beställa kurslitteratur som talböcker i MTM:s bibliotek Legimus.
- Introducera och ge stöd vid användning av de programvaror som finns för studenterna att installera på egna datorer under studietiden, såsom rättstavningsprogram och talsyntes.

### 2.5 Lärare

Alla lärare har ett ansvar för att anpassa undervisningen så att den blir inkluderande för studenter med funktionsnedsättning. Lärare ansvarar för att:

- Undervisa tillgängligt.
- Verkställa anpassade examinationsformer, som samordnaren har rekommenderat och institutionen har beslutat om.
- Allt kursmaterial är utlagt i lärplattformen i god tid innan det tillfälle materialet ska behandlas. Detta för att studenter med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att ta del av materialet på ett likvärdigt sätt som övriga studenter.
- Fastställa kurslitteraturlistor i god tid. De ska finnas tillgängliga senast tolv veckor före kursstart så att eventuella talböcker hinner framställas.
- Redan vid planeringen av utbildningen sträva efter att den ska vara tillgänglig för alla studenter.
- Använda mikrofon på föreläsningarna i de salar där det är möjligt.

### 3. Process – från ansökan till beslut

#### 3.1 Ansökan om riktat pedagogiskt stöd

Ansökan om riktat pedagogiskt stöd görs via Nationellt administrations- och informationssystem för samordnare, Nais, [www.nais.uhr.se](http://www.nais.uhr.se). I ansökan ska ett intyg bifogas som styrker varaktig funktionsnedsättning. Det går även för studenten att direkt ta kontakt med samordnaren för riktat pedagogiskt stöd.

#### 3.2 Beredning av inkommen ansökan

Samordnaren tar emot ansökan i Nais och gör en bedömning av ansökan och om studenten har rätt till stöd eller inte. Bedömningen baseras på ansökan tillsammans med bifogat intyg som styrker varaktig funktionsnedsättning. En student som har en tillfällig skada eller sjukdom ges inte rätt till riktat pedagogiskt stöd.

#### 3.3 Beslut och rekommendation om stöd

Om studenten beviljas rätt till stöd tar samordnaren kontakt med studenten för ett kartläggningssamtal. Vid samtalet gör samordnaren en bedömning av vilket stöd och vilka anpassningar i studiesituationen som studenten beviljas och rekommenderas. Studenten kan ges tillgång till sådana stödåtgärder som samordnaren har rätt att besluta om. Samordnaren kan också rekommendera stödåtgärder som institutionen beslutar om. Se sektion [4.2 Vilka stödåtgärder kan samordnaren besluta om?](#) och sektion [4.3 Vilka stödåtgärder kan samordnaren rekommendera?](#)

#### 3.4 Meddelande om beslut om stöd

Efter kartläggningssamtalet lämnas ett besked i Nais till studenten. Beskedet innehåller rekommendationer och beslut om stöd och anpassningar i studiesituationen. Studenten får ett meddelande per e-post från systemet Nais att ett nytt besked finns att läsa i systemet. Studenten kan sedan ta del av beskedet genom att logga in i Nais. Vanligtvis är giltighetstiden för ett besked två terminer. Om studenten behöver fortsatt stöd när beskedet har slutat att gälla, ska studenten göra en ny ansökan i Nais.

### 4. Stöd relaterat till studiesituationen

Det finns en mängd olika stödåtgärder att tillgå för studenter med dokumenterad funktionsnedsättning. Rättigheterna till de olika hjälpmedlen och stödåtgärderna finns för att en student med funktionsnedsättning ska ha jämförbara möjligheter att uppnå

## Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

samma kunskapsnivå som studenter utan funktionsnedsättning. Nivån på kunskapskraven ska inte sänkas, men vägen för att nå kursmålen kan se olika ut för att en student med funktionsnedsättning ska hamna i en jämförbar situation med övriga studenter. Vilka kompenserande pedagogiska former av stöd som är tillämpliga ser olika ut beroende på respektive students funktionsnedsättning. Det kan också handla om åtgärder för att kompensera bristande tillgänglighet i den fysiska studiemiljön på Högskolan.

Det stöd Högskolan erbjuder är relaterat till studiesituationen. Högskolan ansvarar inte för personliga hjälpmedel som exempelvis rullstol, hörapparat, tekniska hjälpmedel för att kommunicera, eller specialutformade datorprogram. Högskolan ansvarar inte heller för privat stöd för exempelvis personlig hygien, att äta eller att klä av och på sig, boende samt transporter till och från Högskolan.

### 4.1 Definitioner av stödåtgärder

En del av de pedagogiska stödåtgärderna kan samordnaren besluta om och andra endast rekommendera.

### 4.2 Vilka stödåtgärder kan samordnaren besluta om?

Nedan följer några exempel på anpassade lärande- och examinationsaktiviteter som samordnaren kan besluta om.

**Anpassning av kursmaterial.** Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, producerar kurslitteratur i tillgängligt format för studenter med läsnedsättning. Det kan exempelvis vara talböcker med eller utan text, e-textböcker eller punktskrift. Samordnaren hjälper till med registrering hos MTM:s bibliotek Legimus.

**Anpassningar vid skriftlig examination** såsom utökad tid, att få sitta i en mindre grupp under salsexamination, samt få tillgång till talsyntes- och rättstavningsprogram. Utökad tid gäller även vid hemexamination, om examinator inte meddelar något annat.

**Anteckningsstöd.** En kurskamrat delar sina anteckningar från föreläsningar med en student med funktionsnedsättning, som då kan fokusera på att lyssna på vad föreläsaren säger. Anteckningarna ska vara skrivna på dator och delas digitalt, för att studenten ska ha möjlighet att få dem upplästa med talsyntes. Anteckningshjälpen arvodas.

**Mentorstöd.** En mentor hjälper studenten genom att ge stöd i att planera och strukturera studierna. Mentorn är en person som har erfarenhet av högskolestudier, oftast en student. Mentorn arvodas.



## Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

**Stöd av medstudent** kan exempelvis innebära att vara synstödjure genom ledsagning, ge stöd för orientering eller att navigera på lärplattformen. Personen kan också ge stöd när utrustning eller material behöver flyttas mellan föreläsningssalar. Medstudenten arvoderas.

**Skrivhjälp/transkribering** innebär att en person anlitas för skrivhjälp till en student som har nedsatt rörelseförmåga eller av någon anledning inte kan skriva själv. Skrivhjälpen arvoderas.

**Utbildningstolkning** innebär teckenspråkstolkning, skrivtolkning eller dövblindtolkning och utförs i studierelaterade sammanhang. Stödet utförs av teckenspråkstolkare, skrivtolkar eller dövblindtolkar som är knutna till Högskolan genom avtal.

**Utökad lånetid på kurslitteratur.** Studenter med en dokumenterad läsnedsättning kan få utökad lånetid på litteratur i högskolebiblioteket.

**Lån av utrustning** kan gälla exempelvis bärbara hörselslingor och elektroniskt stetoskop.

**Hjälpmedelsprogram.** Högskolan tillhandahåller licenser för exempelvis ett talsyntes- och rättstavningsprogram. Användningen är fri inom hela Högskolan, samt studenters och personals hemanvändning.

### 4.3 Vilka stödåtgärder kan samordnaren rekommendera?

Utöver de stödåtgärder som samordnaren kan besluta om kan samordnaren rekommendera stödåtgärder i samtal med studenten. Vid rekommendation av stödåtgärder är det studentens ansvar att själv föra en dialog med den personal vid institutionen, som fattar beslut om det rekommenderade stödet är lämpligt och kan genomföras rättssäkert.

**Anpassade examinationsformer** kan till exempel handla om att få dela upp examinationen till två eller flera tillfällen, att få muntlig examination i stället för skriftlig, att få göra muntlig examination som komplettering till skriftlig eller att få tentera enskilt. Stödet utförs av personal vid berörd institution.

**Inspelning av föreläsningar i ljudformat för eget bruk.** Studenten ansvarar själv för att fråga föreläsaren om tillåtelse att få spela in föreläsningen. Studenten får inte sprida eller dela inspelningen i någon form eller på något sätt använda upptagningen för annat ändamål än för eget bruk.

**Föreläsningmateriel i förväg.** Studenten rekommenderas att efterfråga föreläsningmateriel i förväg när studenten inte alls, eller på ett likvärdigt sätt, kan ta del av materialet som lärare eller medstudenter (vid redovisningar och presentationer) använder på plats.

## Riktlinjer för riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning vid Marie Cederschiöld högskola

**Extra handledning** kan bli aktuellt i samband med rapport- och uppsatsskrivning.

**Extra enskilt stöd vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU) eller praktik** kan gälla studenter som är i behov av synstödjare, eller extra enskilt stöd av lärare eller handledare kring uppgifter vid VFU eller praktik.

**Extra lärarstöd** som är enskilt ska vara ett komplement till ordinarie undervisning och ges endast i undantagsfall.

## 5. Finansiering

### 5.1 Pedagogiskt stöd

Det pedagogiska stödet vid Marie Cederschiöld högskola finansieras genom en särskild avsättning i Högskolans budget som handläggs av bibliotekschefen. Medlen ska användas för kostnader som uppstår på grund av beslut eller rekommendation om riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning. Det gäller även särskild utrustning som är nödvändig för att en student med funktionsnedsättning ska kunna studera vid Högskolan.

### 5.2 Nationella medel

Högskolan kan erhålla bidrag för riktat pedagogiskt stöd för studenterna i fråga om kostnaden överstiger 0,3 procent av högskolans anslag på grundnivå och avancerad nivå. Dessa kostnader kan delvis täckas av de medel som administreras av den nationella samordnaren vid Stockholms universitet. Det innebär att de lärosäten som överskrider en summa motsvarande den egna avsättningen om 0,3 procent i grundutbildningsanslaget i kostnader för riktat pedagogiskt stöd, tar del av de nationella medlen. Högskolan ska årligen redovisa kostnader samt antalet studenter som erhållit stöd till den nationella samordnaren vid Stockholms universitet. Vid budgetpropositionen under hösten meddelar Stockholms universitet hur de nationella medlen för riktat pedagogiskt stöd kommer att fördelas nästkommande år. Kostnader som relateras till högskolans generella tillgänglighet omfattas dock inte.

### 5.3 Ersättning för merarbete i samband med riktat pedagogiskt stöd

I de fall studenter behöver alternativa examinationsformer eller extra handledning kan institutionen få ersättning för det merarbete detta innebär för lärarna. Ersättningen tas från centrala medel för det pedagogiska stödet och ges utifrån ersättningschabloner som avdelningen för verksamhetsstöd har fastställt. Det gäller stödåtgärder som bland annat extra handledning vid uppsats- och rapportskrivning, annan anpassad examinationsform och genomförande av examination på annan tid än gängse.